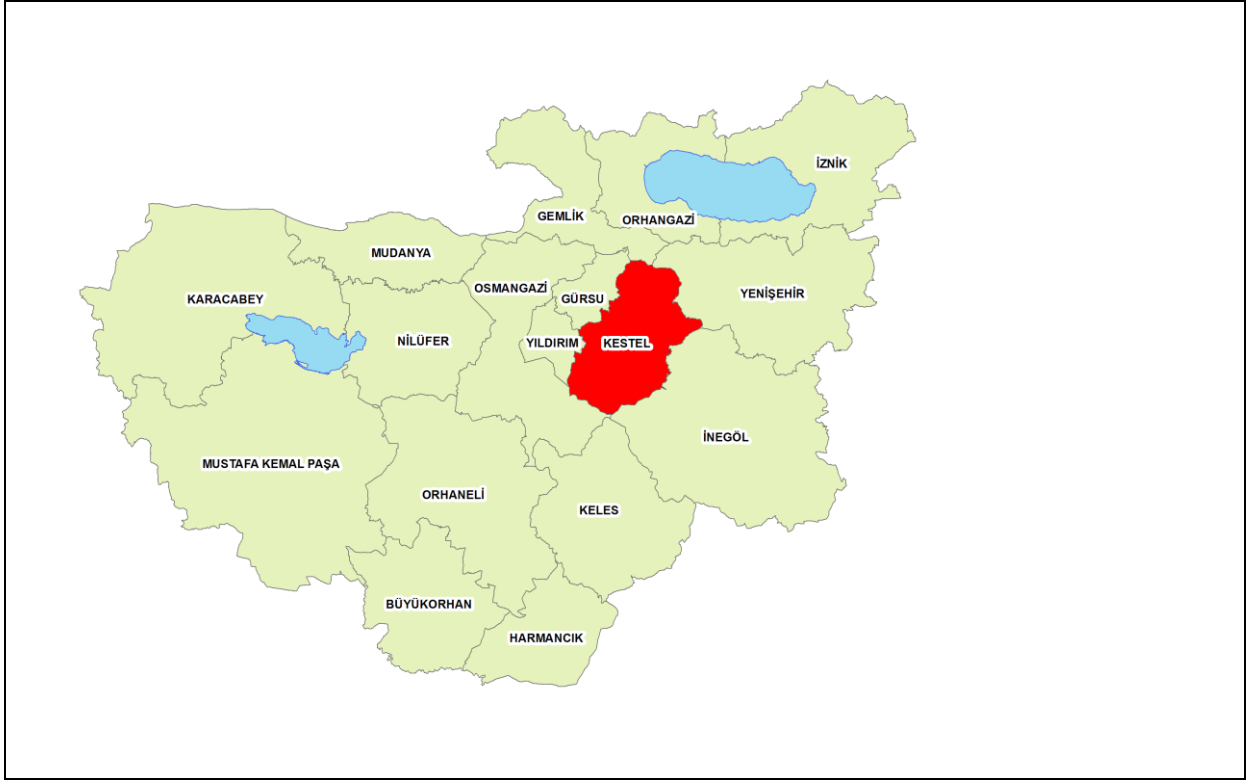

KESTEL

Ocak 2013

1. GENEL GÖRÜNÜM	3
1.1. Coğrafya ve İklim	3
1.2. İdari Yapı	4
1.3. Tarih	4
1.4. Nüfus	5
1.5. Sosyal Yapı	7
1.5.1. Eğitim	7
1.5.2. Sağlık	7
2. EKONOMİK GÖRÜNÜM	7
2.1. Genel	7
2.2. Tarım	8
2.3. Sanayi	11
2.4. Çevre	11
2.5. Turizm	11
Aksu Köyü- Kestel	11
Alaçam Vadisi- Kestel	12
3. İLÇE GÖRÜŞLERİ	12
3.1. İlçedeki Potansiyellerle İlgili İlçenin Görüşleri	12
3.2. İlçeye Özgü İhtiyaçlar ve Sorunlar	13
3.3. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler	13
Yürütülen	13
Düşünülen	13
3.4. İlçenin Hedefleri	14
3.5. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri	14
İlçe	14
Türkiye	14
4. BEBKA PROJE ÇALIŞMALARI	15
5. KAYNAKLAR	15

1. GENEL GÖRÜNÜM

1.1. Coğrafya ve İklim

Kestel ilçesi, Bursa ilinin doğusunda yer alır. Yüzölçümü açısından, Bursa ilinin onbirinci büyük ilçesidir.

Yüzölçümü (km²)

	Bursa	Kestel	İlçenin İl Yüzölçümü İçindeki Oranı (%)
Alan (göl dahil)	10886.38	430.61	3.96
Alan (göl hariç)	10421.87	429.39	4.12

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

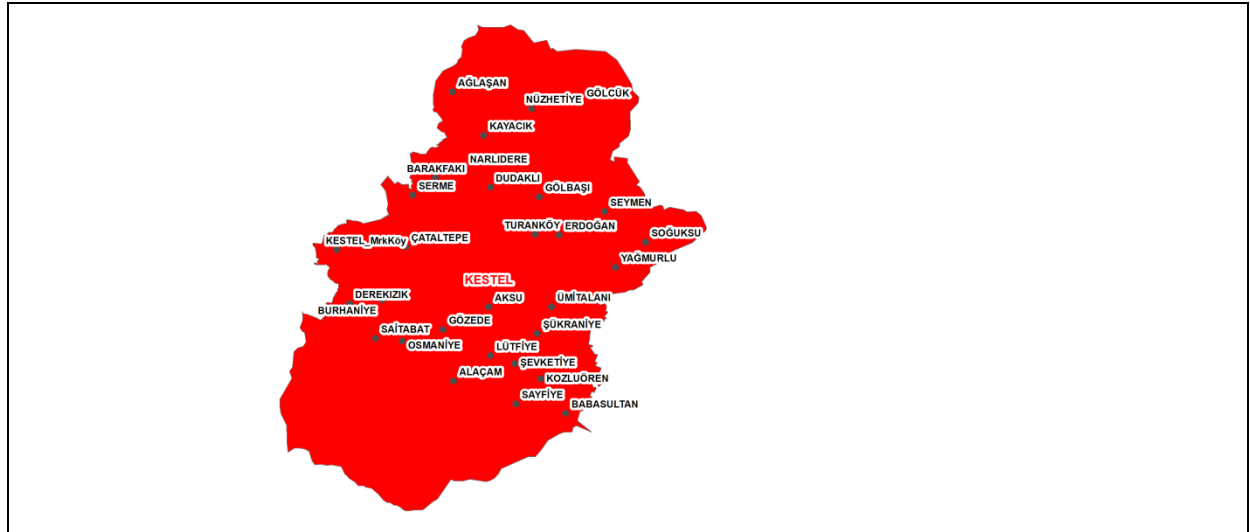
1.2. İdari Yapı

İlçenin merkeze bağlı 28 köyü bulunmaktadır. Köyleri, Ağlaştan, Aksu, Alaçam, Babasultan, Burhaniye, Çataltepe, Derekızık, Dudaklı, Erdoğan, Gölbaşı, Gölcük, Gözede, Kayacık, Kozluören, Lütfiye, Narlıdere, Nüzhetiye, Orhaniye, Osmaniye, Saitabat, Sayfiye, Seymen, Soğuksu, Şevketiye, Şükraniye, Turanköy, Ümitalan, Yağmurlu köyleridir. Bu köylerin 25'i dağ köyü, 5'i ova köyüdür.

Kestel ilçesinde merkezde bir belediye bulunmaktadır. Bu belediyeye bağlı yedi mahalle bulunmaktadır.

Belediye Adı	Mahalle Adı
Kestel	AHMETVEFİKPAŞA
	BARAKFAKİH
	ESENTEPE
	KALE
	SERME
	VANİMEHMET
	YENİ

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

1.3. Tarih

Kuruluşu ile ilgili net bir bilgiye sahip olunmayan Kestel ilçesinin M.Ö. 300'lü yıllarda bugünkü Yunanistan'dan gelen Megara'lılar tarafından kurulduğu tahmin edilmektedir. Kısa süre içerisinde Makedon ve Bithyniaların saldırılarına maruz kalan yörenin korunması amacı ile Megara Kralı Bizantion tarafından MÖ.269 yılında Roma İmparatorluğundan yardım isteğinde bulunulmuş ve bu dönemden itibaren bölge Roma İmparatorluğu egemenliği altına girmiştir. Kentin ismi Doğu Roma İmparatorluğu döneminde yapıldığı sanılan Latince de "Kalecik" anlamına gelen 'Castel' kelimesinden gelmektedir. Ön Asya dan gelebilecek olası akınlara

karşı koyabilmek için inşa edilen tarihi Kestel Kalesi Bizans döneminde daha da güçlendirilerek doğudan gelecek Türk akınlarına karşı Bursa'yı korumada öncü kuvvet yapısı olarak kullanılmıştır.

Osmanlı İmparatorluğunun kurucusu Osman Bey zamanında Yenişehir Bursa arasında yaşanan Dimboz muharebesinin ardından 1306 yılında Osmanlıların eline geçen 'Castel' zamanla Kestel ismini almıştır. Bir sınır kalesi olmaktan çıkartılıp yerleşim merkezi olarak kullanımına başlanması ise Vani Mehmet Efendi tarafından gerçekleştirilmiştir. O çağda Kestel Serme, Barakfah, Gürsu, Vakıf, İsabey topraklarını da içine alan bir çiftlik konumunda iken Mehmet Vani Efendi tarafından Kestel'e imaret, fırın, medrese, kervansaray, cami, değirmen ve hamam gibi yapıları inşa ettirilerek yerleşim merkezi olarak hayata geçmesi sağlamıştır. Bugün bu yapılardan sadece Merkez Camii ve Hamam ayakta durmaktadır.

1877-78 Osmanlı Rus Savaşı sonrasında 40 evin bulunduğu bir yerleşim merkezi olan Kestel'e Bulgaristan'ın Şumnu, Tırnova, Kızanlık, Çırpan Köylerinden göçmenler getirilmiş sonraki yıllarda da göçler devam etmiştir. 1908 yılında Bulgaristan'ın Filibe bölgesindeki Kırçima ve Üstina Köylerinden 14 hane, 1913 de 106 hane gelerek Kestel'e yerleşmiştir.

1919-1945 yılları arasında Yunanistan, Bulgaristan, Gelibolu, Bilecik, Tunceli, Elazığ, Erzurum, Erzincan, Bayburt bölgelerinden gelen göçlerle hızla büyüyen Kestel 1938 de Merkez Bucak, 1960 da Belde ve 9 Mayıs 1990 yılında ilçe statüsüne kavuşmuştur. Kestel İlçesi, ilin Gürsu İlçesi ile birlikte en yeni ilçesidir. İlçe 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu gereğince 23 Temmuz 2004 tarihinden itibaren Büyükşehir Belediye sınırlarına dahil edilmiştir.

1.4. Nüfus

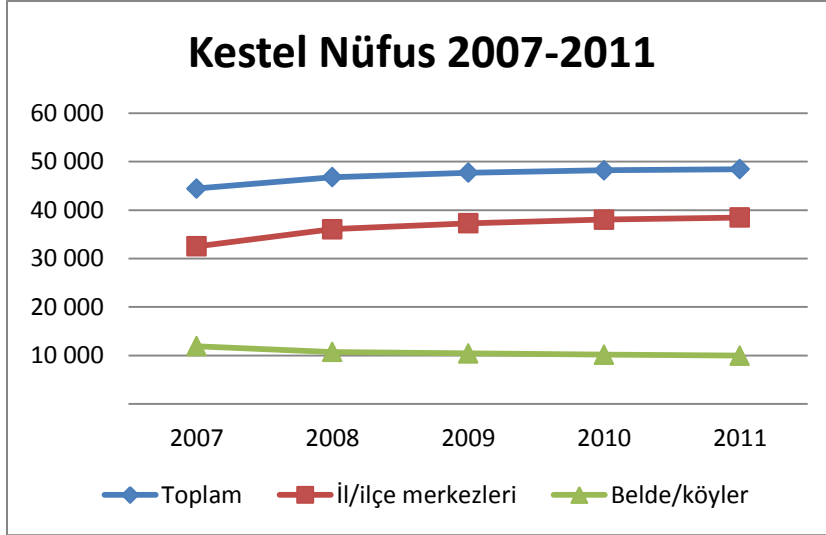
Kestel'de 2011 yılı sonu itibarıyla 48 424 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %50,32'sini kadın nüfus oluşturmaktadır. 2007-2011 yılları arası ilçe nüfusu yıllar itibarıyla incelendiğinde, il ve ilçe merkezlerindeki nüfusta artış, belde ve köylerdeki nüfusta düşüş yaşandığı gözlenmektedir.

Kestel dışarıdan göç ile büyümüş bir kenttir. Sanayi ve tarım potansiyeli göç açısından çekici bir ilçe yaratmıştır. Halen nüfusunun büyük çoğunluğunu yurt içi (Erzurum, Tunceli, Artvin, Bayburt, Erzincan, Bilecik, Elazığ, Diyarbakır, Muş) ve yurt dışından (ağırlıklı Bulgaristan) göç edenler oluşturmaktadır.

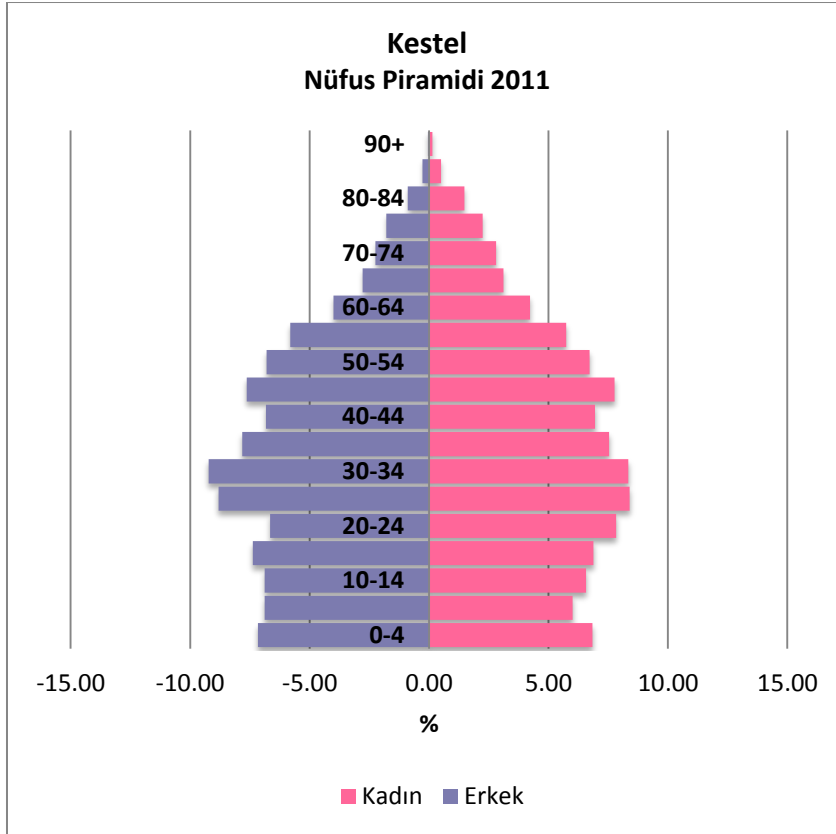
Tablo 1- Kestel Nüfusu 2007-2011

	Toplam nüfus	İl/ilçe merkezleri nüfusu	Belde/köyler nüfusu
2007	44 456	32 525	11 931
2008	46 795	36 067	10 728
2009	47 709	37 282	10 427
2010	48 198	38 028	10 170
2011	48 424	38 457	9 967

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi)

İlçe nüfusunun ortanca yaşı 33,9'dur ve buna göre Kestel ilçesi ilin sekizinci genç ilçesidir.

Grafik 1- Kestel Nüfus Piramidi 2011

1.5. Sosyal Yapı

1.5.1. Eğitim

İlçede okuryazarlık oranlarına bakıldığında kadın okuryazarlık oranı erkek okuryazarlık oranından düşüktür.

Okuryazarlık Oranları 2011

	(%)
Okuryazarlık Oranı	96,23
Kadın Okuryazarlık Oranı	93,71
Erkek Okuryazarlık Oranı	98,79

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu- ADNKS

	Sayı
Okul/Kurum Sayısı	47
Derslik Sayısı	328
Öğrenci Sayısı	7 691
Öğretmen Sayısı	409

Kaynak : Kestel Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://orhangazi.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: Şubat 2013

İlköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	21
Ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	34
Mesleki ve teknik eğitimde derslik başına düşen öğrenci sayısı	34

Kaynak : Kestel Milli Eğitim Müdürlüğü (<http://orhangazi.meb.gov.tr/>) Erişim tarihi: Şubat 2013

1.5.2. Sağlık

Kestel İlçesi'nde dört adet sağlık ocağı bulunmaktadır. Bunlar Merkez 1, Merkez2, Ümitalan ve Şevketiye Sağlık Ocaklarıdır. İlçede hastane bulunmamaktadır.

2. EKONOMİK GÖRÜNÜM

2.1. Genel

Kestel ilçesi, merkez ilçe olmasından dolayı Bursa'nın diğer merkez ilçeleriyle öncelikli olarak sağlık ve eğitim konusunda etkileşim içindedir. Sağlık ve eğitimin dışında, sırasıyla alışveriş ve çalışma için diğer merkez ilçelere gidilmektedir.

İlçenin ekonomisinde en büyük rolü sanayi sektörü oynamaktadır. İkinci sektör ise tarımdır.

İlçe sakinlerinin ekonomik durumuyla bilgi sağlayabilecek, ilgili ilçedeki trafik tescil büro kayıtlarına göre, ilçe trafik tescile kayıtlı motorlu kara taşıtı sayısı tüm ilin taşıt sayısının %1,27'sine karşılık gelmektedir.

Motorlu Kara Taşıtları 2010

	Bursa Toplam Sayı	Kestel Toplam Sayı	İlçenin İl İçindeki Payı (%)
Toplam	538 598	6 824	1,27
Otomobil	271 160	2 969	1,09
Minibüs	8 314	127	1,53
Otobüs	10 528	136	1,29
Kamyonet	110 284	1 731	1,57
Kamyon	22 342	521	2,33
Motosiklet	63 979	434	0,68
Özel Amaçlı	972	19	1,95
Traktör	51 019	887	1,74

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Not : 2010 yılı sonu itibariyle sözkonusu ilçe trafik tescil bürosuna kayıtlı taşıtlara göre verilmiştir.

2.2. Tarım

İlçede en önemli sektör olarak karşımıza tarım sektörü karşımıza çıkmaktadır. Armut (Santa Maria ve Deveci çeşitleri) ile şeftali başta olmak üzere meyvecilik ön plandadır. Ova ve dağ kısımlarıyla yeryüzü şekilleri açısından çeşitlilik gösteren Kestel ilçesinde bitkisel tarım ürünleri de çeşitlilik göstermektedir. Ova köylerinde az miktarda zeytin ve önemli bir miktarda buğday yetiştirilmekte iken, dağ köylerinde (Alaçam Köyü) ahududu ve böğürtlen yetiştirilmektedir. Derekızık Köyü'nde ise çilek yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ayrıca, ilçede üretilen yediveren çileği son yıllarda öne çıkmaktadır.

Üretilen armut ve şeftali ana olarak büyük şehirler olmak üzere yurtiçi piyasasında yaş meyve olarak arz edilirken, üretilen ahududu, reçel olarak tarımsal sanayide ve ayrıca ilaç sanayinde değerlendirilmektedir.

Özellikle, tarım alanında Kestel ilçesi fidancılıkta öne çıkmakta, 'altın mazı' fidanı üretiminde önemli bir konumdadır. Bunun yanında kiraz fidanı da ilçede üretilmektedir. Fidanlar, yalnızca iç piyasada değil yurtdışı piyasada da değerlendirilmektedir.

Seçilmiş Tarım Ürünlerinin Üretimi

Sebzeler 2011

Ürün adı	Üretim
Ispanak	6 400
Domates (Salçalık)	3 850
Fasulye (Taze)	2 720
Domates (Sofralık)	2 700
Patlıcan	2 520
Hıyar (Sofralık)	880
Maydonoz	800
Soğan (Taze)	500
Dereotu	500
Marul (Kıvırcık)	495
Kabak (Sakız)	480
Barbunya Fasulye (Taze)	450
Balkabağı	420
Marul (Göbekli)	360
Karpuz	350
Lahana (Beyaz)	340

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Sebze üretimine, örtüaltı üretimi de dahildir (açıkta sebze+örtüaltı)

Meyveler 2011

Ürün adı	Toplu meyveliklerin	Üretim(ton)
Şeftali (Diğer)	12 000	21 500
Armut	10 000	17 450
Erik	3 200	5 543
Ayva	900	3 240
Elma (Starking)	950	2 625
Elma (Golden)	2 400	2 510
Ahududu	1 750	1 688
Kiraz	3 800	1 625
Zeytin (Sofralık)	3 400	1 329
Ceviz	950	510
Çilek	580	406
İncir	340	368
Kestane	140	235

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler 2011

Ürün adı	Ekilen alan	Hasat edilen	Üretim(ton)
Mısır (Silajlık)	3 800	3 800	16 720
Buğday (Diğer)	29 608	29 608	7 323
Yonca (Yeşil Ot)	3 000	3 000	3 600
Fig (Yeşil Ot)	1 600	1 600	2 880
Arpa (Diğer)	4 800	4 800	1 145
Ayçiçeği (Yağlık)	6 742	6 742	836
Patates (Diğer)	450	450	720
Mısır (Hasıl)	270	270	567
Korunga (Yeşil Ot)	280	280	322
Ayçiçeği (Çerezlik)	1 244	1 244	224

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Büyükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	340	135	475	185	716,29
Sığır(Melez)	1 040	320	1 360	479	1305,69
Sığır(Yerli)	43	37	80	14	17,24

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Küçükbaş Hayvancılık 2011

Hayvan Adı	Toplam (baş)	Yetişkin (baş)	Genç-Yavru (baş)	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Koyun (Yerli)	6 120	2 000	8 120	4 284	334,15
Keçi(Kıl)	1 650	850	2 500	1 291	143,25
Keçi(Tiftik)	2 100	950	3 050	1 520	38,00

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

Arıcılık 2011

Arıcılık köy sayısı	Yeni kovan sayısı	Eski kovan sayısı	Toplam kovan	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
6	1 265	28	1 293	26	2,6

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu

2.3. Sanayi

İlçe için hem katma değer hem de istihdam açısından önemli bir konumda olan sanayi sektörünün ilçede en önde, ilçe sanayisinin yaklaşık %85'ini oluşturan sanayi kolu tekstil sektörüdür. İlçe tekstil sektörünün üçte biri entegre tesislerden oluşmaktadır. Bu entegre tesisler, iplik üretiminin, dokumanın ve boyamanın birarada bulunduğu tesislerdir. Entegre tesisler dışında kalan tesislerin yarısı boyamacı, diğer yarısı da dokumacılar tarafından oluşmaktadır. Tekstil sektörünün ardından çimento sektörü de ilçe için önemli bir sanayi koludur.

Kestel Organize Sanayi (KOSAB)'nde 21'i boş olmak üzere 94 parsel bulunmaktadır. 4000'in üzerinde istihdama sahip olan KOSAB çalışanlarının %20'si Kestel ilçesinde yaşamaktadır. Elyaf Tekstil 200'ün üzerinde çalışanı, Ürek Tekstil 250'nin üzerindeki çalışan sayısı ile KOSAB'ın iki önemli entegre tesisidir. KOSAB'taki genel tekstil üretimi giyim için kumaş üretimi ve ev tekstilidir. Giyimlik kumaş, ana olarak ihraç edilmekte, ilk sırada Avrupa Birliği olmak üzere Orta Doğu ülkelerine ulaşmaktadır. Ev tekstili üretimi ise ana olarak Bursa'daki firmalarca kullanılmakta, ardından Orta Doğu ülkeleri ve Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilmektedir.

2.4. Çevre

Kestel- Gürsu- Barakfakih Bölgesinde, konutlardan kaynaklanan evsel nitelikli atıksular ile bölgedeki Endüstri tesislerinden kaynaklanan evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuların arıtılması ve uygun deşarjının sağlanması amacı ile, 1998 yılında Bursa Valiliğinin öncülüğünde, özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişi statüsünde S.S. Yeşil Çevre Arıtma Tesisi İşletme Kooperatifi kurulmuştur. Gürsu Kuşalanı mevkiinde 59.000 m3/gün kapasiteli Yeşil Çevre Atıksu Arıtma Tesisinde, Bursa'nın doğu Bölgesindeki Kestel, Gürsu ve Barakfakih Belediyelerinin evsel ve bu bölgedeki endüstri tesislerinden kaynaklanan endüstriyel atıksuların 20 km. uzunluğundaki kollektör hatları ile toplanıp, fiziksel, kimyasal ve biyolojik olarak arıtılarak 1,5 km. uzaklıktaki Cenup (Alman) kanalına deşarj edilmektedir. Tesis, 23 Haziran 2006 tarihinde geçici kabul de yapılarak işletmeye alınmıştır.

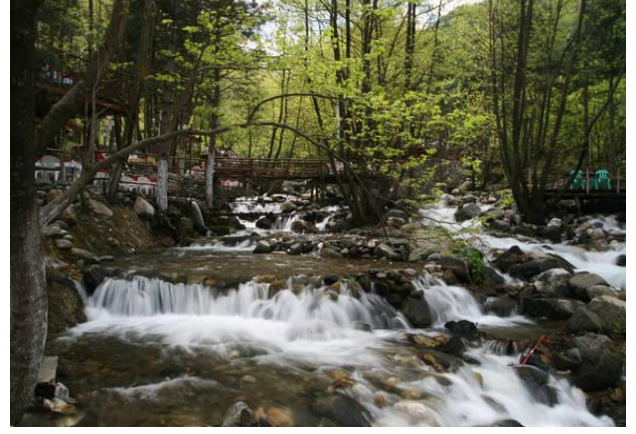
2.5. Turizm

XIV. yüzyılda Horasan erenlerinden Çiçek Dede tarafından kurulan Bursa'ya 24 km uzaklıkta olan Aksu Köyü, sivil mimarlık örneği evleri bugüne kadar ulaşabilen yapılarıyla Bursa'nın tarihi korunmuş köylerinden biridir. Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nce 650 yıllık cami, hamam ve imam evi eski görüntüsüne kavuşturulmuştur. Aksu Köyü, Osmanlı sivil mimarisi ayakta kalmış örnekleriyle ile Bursa'nın turizme açılmış diğer tarihi ilçeleri gibi turizm için önemli bir potansiyele sahiptir.

Aksu Köyü- Kestel

Bursa'dan 21 km. uzaklıkta yer alan Saitabat, Uludağ eteklerindeki Saitabat Şelalesi ile aktığı kanyon, doğa sporları ile uğraşanların buluşma noktasıdır. Piknik alanları ve restoranlarıyla günübirlik turizm için uygun tesislere sahiptir. Ayrıca, şelale çevresi piknikçiler tarafından tercih edilen bir yerdir.

Alaçam Köyü 93 Harbi diye bilinen Osmanlı-Rus savaşlarından sonra gelen birkaç Gürcü ailenin kurduğu bir köydür ve günümüze kadar Gürcü kültürü korunmuş ve devam etmiştir. Alaçam Köyü yakınındaki ormanlarıyla Alaçam Vadisi, Deliçay Deresi ve şelaleleriyle Kestel ilçesinin doğal güzelliklerinden biridir.

Alaçam Vadisi- Kestel

3. İLÇE GÖRÜŞLERİ

3.1. İlçedeki Potansiyellerle İlgili İlçenin Görüşleri

1. Kestel ilçesine tarım yapılan ovanın verimi ve meyve ağaçlarının dayanıklılığı yüksektir.
2. İlçe önemli meyve üreticisidir (başta armut ve şeftali olmak üzere).
3. İlçede fidancılık gelişen ve önemli bir tarım koludur (altın mazi, kiraz vb. fidan üretimi).
4. İlçe, Bursa'nın önemli tekstil üreticisi işletmelerine ev sahipliği yapmaktadır.

5. Önemli su şişeleme işletmeleri ilçede bulunmaktadır (Erikli, Aroma, Nestle Su vd.).
6. Saitabat Köyü son yıllarda günübirlik turizm yönünden öne çıkmaktadır.
7. Alaçam Şelalesi gibi değerlendirme potansiyeli olan turistik değerler bulunmaktadır.
8. Bizans döneminden kalan Gözede ve Aksu köyleri ve bir Osmanlı yörük köyü olan Çataltepe köyü tarihi ve kültürel değerler olarak turizm açısından değerlendirilebilir.
9. Belediyeye bağlı Kestel Belediyespor kulübü, üç spor salonu ve yüzme havuzu ile ilçede spor imkanları bulunmaktadır.

3.2. İlçeye Özgü İhtiyaçlar ve Sorunlar

1. İlçede sosyal anlamda kullanılabilecek sinema ve alışveriş merkezi bulunmamaktadır.
2. İlçe nüfusunun büyüklüğüne göre ilçede gece açık sağlık merkezi bulunmamaktadır. En yakın teşekküllü sağlık birimi Şevket Yılmaz Eğitim ve Araştırma Hastanesi'dir.
3. Sanayiden dolayı ilçede tarıma çok büyük zarar veren su kirliliği (boyahanelerin yol açtığı) ve hava kirliliği (çimento fabrikasının yol açtığı) oluşmaktadır.
4. Sanayinin yeraltı sularını aşırı kullanmasından dolayı yeraltı suyu seviyesi ilçede çok düşmüştür ve bu nedenle birçok su pompası kullanılamamakta, gereken su çıkarılamadığından satın alınmaktadır.
5. Tekstil sektörünün boyama aşamasında kullanılan bir maddenin buharlaşmasından ötürü ilçede kötü koku sorunu oluşmaktadır.
6. Çimento fabrikasının filtreleri ancak belli konsantrasyon seviyesinde çalıştığı için hava kirliliği oluşmaktadır.
7. Fabrikaların hemen yanına kadar olan yerleşim yerleri sağlıksız yaşam ortamları ortaya çıkarmaktadır.
8. Ulaşım projeleri (otoban ve tren) ile ilçedeki ovaya hem çevresel hem de tarımsal üretim açısından zarar verildiği, tarım alanlarının gittikçe daraldığı belirtilmektedir.
9. Bazı kamu hizmeti veren birimlerin ilçe dışına taşınması kamu hizmetlerine ulaşmayı zorlaştırmaktadır (Örn, tapu müdürlüğü, adliye).
10. Tarım ilaçlarının reçetesiz kullanımı tarım alanlarına ve ürünlere zarar vermektedir.
11. Köyler, kırdan kente göçten ötürü genç nüfusu kaybetmiş, yaşlanmıştır.
12. İlçede köylülerin ekonomik durumlarından ötürü elektrik borçları bulunmaktadır.
13. Çiftçinin elindeki özellikle ikinci-üçüncü kalite ürünlerin değerlendirileceği ilçede kurulu bir meyve suyu fabrikası ilçe için yararlı olacaktır.
14. İlçenin turizm master planının yapılması gerekmektedir.
15. İlçede ilköğretim okuluna ihtiyaç duyulmaktadır.

3.3. İlçede Yürütülmekte Olan ya da Yapılması Hedeflenen ve/veya Düşünülen Projeler

Yürütülen

1. Bursa Teknik Üniversitesi'nin kampüsünün Kestel'de kurulması,
2. Kestel Organize Sanayi (KOSAB) yeni bir bölge binası yaptırmaktadır,
3. Büyükşehir Belediyesi'nin yürüttüğü metro çalışması ilçeyi diğer merkez ilçelere bağlayacak.

Düşünülen

1. İlçede Ziraat Odası tarafından toprak analiz laboratuvarı kurulmak istenmektedir.
2. BESOB (Bursa Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği) tarafından Tonga Mevkii'ne ilköğretim okulu yaptırılması düşünülmektedir.

3. Güney Çevre Yolu'nun Teleferik'ten Kestel'e bağlanması düşünülmektedir.
4. Belediye Gençlik Merkezi yapılması düşünülmektedir.

3.4. İlçenin Hedefleri

1. Turizm ve sanayide daha gelişmiş bir Kestel olunması istenmektedir.
2. İlçenin yaşanabilirliğinin artması beklenmektedir.
3. Tarım ve sanayinin barışık bir şekilde birarada yürüdüğü bir ilçe olması,
4. Kestel Organize Sanayi (KOSAB), OSB'de daha fazla parsel kullanımını hedeflemektedir.
5. Ziraat Odası, tarım danışmanlarının sayısını arttırmak istemektedir.

3.5. Bölge ve Ülke Kalkınması için Gelişme Alanları Hakkında İlçe Görüşleri

İlçe

1. İlçede yürütülen fidancılık çalışmalarının (altın mazı, kiraz fidanı üretimi) geliştirilmesi gerekir.
2. İlçede tarım arazilerinin toplulaştırılması gerekmektedir.
3. Sanayi, tarım arazilerinin dışında yer almalıdır.
4. İlçede daha fazla sanayi tesisinin olması, başvuruda bulunana iki Organize Sanayi Bölgesi'nin de hayata geçmesi gerekir.

Türkiye

1. Çevre politikalarının önem kazanması gerektiği bir dönemde, yeşil büyümeye önem verilmelidir.
2. Türkiye'nin gelişme alanının ulaştırma ve lojistikten geçtiği düşünülmektedir.

4. BEBKA PROJE ÇALIŞMALARI

Proje Adı	Başvuru Sahibi	Proje Tutarı (TL)	Destek Tutarı (TL)
2011 Yılı Proje Teklif Çağrısı- Ar-Ge ve Yenilikçilik			
Sıfır Hata % 100 Epsa	Epsa Yalıtım ve Ambalaj Ürünleri San.ve Tic. Ltd. Şti.	769.828	262.203
Otomatik Mekikli Depo Raf Sistemi Geliştirme ve Ar-Ge Amaçlı Laboratuar	ÜÇGE DRS Depo Raf Sistemleri Paz.San.Tic.A.Ş.	436.929	218.465
2011 Yılı Proje Teklif Çağrısı- Çevre ve Enerji			
Galvanizleme Operasyonunda Ortaya Çıkan Atık Isı ve Zararlı Atık Tozun	Kıraç Galvaniz Telk Metal MAK İnş Elk San Tic AŞ.	261.138	130.569
2011 Yılı Proje Teklif Çağrısı- Sosyal Kalkınma			
"Ben de Varım" Toplumsal Dayanışma Projesi	Kestel Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü	39.961	35.965

5. KAYNAKLAR

1. Kestel Kaymakamlığı: www.kestel.gov.tr
2. Kestel Belediyesi: www.kestel.bel.tr
3. Buski Genel Müdürlüğü: <http://www.buski.gov.tr/YesilCevre.aspx>
4. Bursa Büyükşehir Belediyesi: <http://www.bursa.bel.tr>